

IŠVADA DĖL KAIRĖS NERIES KRANTINĖS PUSĖS SUTVARKYMO, DVIRAČIŲ IR PĖSČIŲJŲ TAKŲ, VILNIUJE, STATYBOS DARBŲ SU DARBO PROJEKTO PARENGIMU TARPTAUTINĖS VERTĖS PIRKIMO ATVIRO KONKURSO BŪDU SĄLYGŲ Palyginimo

Advokatų profesinė bendrija Judickienė ir partneriai JUREX (toliau – JUREX) IR „Transparency International“ Lietuvos skyrius (toliau – TILS) yra sudarę paslaugų sutartį, pagal kurią JUREX teikia TILS konsultacines paslaugas viešųjų pirkimų teisės srityje TILS įgyvendinant tarp Vilniaus miesto savivaldybės administracijos ir TILS sudarytą 2017 m. birželio 29 d. sąžiningumo susitarimą.

JUREX atliko „Kairės Neries krantinės pusės sutvarkymo, dviračių ir pėsčiųjų takų, Vilniuje, statybos darbų su darbo projekto parengimu“ tarptautinio pirkimo atviro konkurso būdu (toliau – Pirkimas) sąlygų, įskaitant visus jų priedus (toliau – Pirkimo sąlygos), įvertinimą ir pateikė savo pastebėjimus bei pasiūlymus Vilniaus miesto savivaldybės administracijai (toliau – Perkančioji organizacija), įgyvendinančiai projektą.

JUREX, įvertinusi Pirkimo sąlygų projektą, viso pateikė 50 komentarų (iš jų 14 dėl Pirkimo sąlygų ir 36 dėl Pirkimo sutarties sąlygų). Komentaruose buvo nurodyti konkretūs pastebėjimai bei pasiūlymai dėl galimų pakeitimų.

2018 m. spalio 5 d. Perkančioji organizacija paskelbė Pirkimą (Pirkimo numeris 402201).

TILS pavedimu JUREX atliko pirminio Pirkimo sąlygų projekto ir paskelbtų Pirkimo sąlygų lyginamąją analizę.

Toliau pateikiame savo išvadas dėl JUREX kartu su TILS pateiktų pastabų ir siūlymų įtakos paskelbtoms Pirkimo sąlygoms (žr. 1 ir 2 lenteles), t.y. analizuojame, ar pateikti komentarai turėjo įtakos Pirkimo sąlygų turiniui. Pažymime, kad toliau detaliau aptariame ne absoliučiai visų JUREX teiktų komentarų įtaką galutinėms Pirkimo sąlygoms, tačiau tik tų, kurie JUREX nuomone buvo itin svarbūs Pirkimo sąlygų ir Pirkimo teisėtumui.

Motyvuota apžvalga ir pagrindinės išvados pateikiamos toliau.

1 lentelė

Nr.	Pirkimo sąlygų punktas	Svarbiausios pastabos/rekomendacijos dėl Pirkimo sąlygų	Pokytis paskelbtose Pirkimo sąlygose
1.	28	Rekomenduota patikslinti, kokiai datai turi būti išduoti aktualūs dokumentai, patvirtinantys pašalinimo pagrindų nebuvimą ir atitiktį kvalifikacijos reikalavimams.	Į pastabą neatsižvelgta, Pirkimo sąlygų punktas liko nepakeistas.
2.	32.1	Siekiant užtikrinti įsisteigimo laisvės bei abipusio pripažinimo principus, rekomenduota apibrėžti užsienio tiekėjų teisės verstis tam tikra veikla pripažinimo dokumentų pateikimo reikalavimus – tiekėjai turi atestuoti Lietuvoje, o ne gauti teisės pripažinimo dokumentą.	Į pastabą atsižvelgta. Visiems tiekėjams vienodai nustatytas reikalavimas pateikti EBVPD.
3.	32.2.1, 32.2.2, 32.2.3	<p>Rekomenduota aiškiai apibrėžti užsienio tiekėjų kvalifikacijos pripažinimo/įgijimo Lietuvoje dokumentų pateikimo reikalavimus.</p> <p>Užsienio tiekėjais yra laikomi tiek tiekėjai, įsisteigę Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos Ekonominės Erdvės (toliau – EEE) susitarimo šalyse (pavyzdžiui, Latvija, Šveicarija ir pan.), tiek ir kitose trečiosiose šalyse (pavyzdžiui, Baltarusijoje, Turkijoje ir t.t.).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, jiems yra taikomi skirtingi procedūrų reikalavimai, siekiant gauti teisės verstis atitinkama veikla pripažinimo dokumentus. Atitinkamai, užsienio tiekėjams įsisteigusiems Europos Sąjungos valstybėse narėse ir EEE susitarimo šalyse ir jose esant atestuotiems atlikti tam tikrus statybos darbus, norint dalyvauti viešajame pirkime Lietuvoje pakanka tik Lietuvos atsakingoms institucijoms pateikti prašymą dėl atestacijos pripažinimo. Tuo tarpu užsienio tiekėjams, kurių įsisteigimo valstybės yra kitos trečiosios šalyse (pavyzdžiui, Turkija), teisės verstis atitinkama veikla Lietuvoje įgijimo procedūra yra kitokia. Šiems tiekėjams nepakanka</p>	<p>Į pastabą neatsižvelgta.</p> <p>Užsienio tiekėjams, įsisteigusiems ne Europos Sąjungos valstybėse narėse ir EEE susitarimo šalyse, nustatyti tokie patys reikalavimai dėl teisės verstis atitinkama veikla pripažinimo dokumentų pateikimo kaip ir tiekėjams, įsisteigusiems Europos Sąjungos valstybėse narėse ir EEE susitarimo šalyse. Tokia nuostata ir klaidinanti ir neatitinka Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.</p>

		<p>Lietuvoje pateikti prašymo pripažinti jų įsisteigimo šalyje įgytą atestaciją, o yra reikalinga atlikti teisės verstis atitinka veikla įgijimo procedūrą. Teisės verstis atitinkama veikla įgijimo procedūra yra daug sudėtingesnė lyginant su jau kitoje šalyje įgytos atestacijos pripažinimo procedūra.</p> <p>Atitinkamai ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota praktika yra tik dėl tiekėjų, įsisteigusių Europos Sąjungos šalyse narėse ir EEE susitarimo šalyse, įgytos atestacijos pripažinimo Lietuvoje. Ši praktika nurodo, kad jei iki pasiūlymų pateikimo momento tiekėjai Lietuvos kompetentingoms institucijoms pateikė prašymą pripažinti jų užsienio šalyje įgytą atestaciją, tokiu atveju tiekėjo pasiūlymas turi būti priimtas kaip tinkamas, net jei teisės verstis atitinkama veikla pripažinimo dokumentą tiekėjas įgis po pasiūlymų pateikimo momento (tokia išvada grindžiama logika, kad teisės verstis atitinkama veikla pripažinimas iš esmės yra tik fakto patvirtinimas, kadangi tiekėjas kitoje užsienio šalyje jau yra atestuotas verstis atitinkama veikla, t.y. nėra abejonių, kad tiekėjas Lietuvoje tokios teisės neturės, jei ją jau yra įgijęs kitoje Europos sąjungos valstybėje narėje ar EEE susitarimo šalyje).</p> <p>Užsienio tiekėjai, įsisteigę kitose trečiosiose šalyse, Lietuvoje turi atlikti visą teisės verstis atitinkama veikla įgijimo procedūrą. Tai reiškia, kad jei toks tiekėjas iki pasiūlymų pateikimo termino kompetentingoms Lietuvos institucijoms tik bus pateikęs prašymus dėl teisės verstis atitinkama veikla suteikimo, nėra aišku, ar tokia teisė tiekėjui bus išvis suteikta.</p> <p>Taigi, tiekėjams, įsisteigusiems Europos Sąjungos valstybėje narėje ar EEE susitarimo šalyje turi būti taikomi vienokie reikalavimai ir terminai pateikti teisės verstis atitinkama veikla pripažinimo dokumentus, o tiekėjams, įsisteigusiems kitose trečiosiose šalyse, reikalavimai dėl teisės verstis atitinkama veikla įgijimo Lietuvoje dokumentų pateikimo – jau kitokie.</p>	
4.	32.3	<p>Rekomenduota, vertinant atliktų statybos darbų apimtis, tiekėjams leisti remtis ir vykdomomis sutartimis, pagal kurias</p>	<p>Į pastabą neatsižvelgta, Pirkimo sąlygų punktas liko nepakeistas.</p>

		<p>tiekėjas jau yra atlikęs ir užbaigęs darbus už reikalaujamą sumą.</p>	<p>Nesudarius galimybės remtis vykdomomis sutartimis, kyla rizika dėl tiekėjų konkurencijos ribojimo.</p>
5.	33	<p>Rekomenduota Pirkimo sutartyje nustatyti sankcijas už pareigos galėti verstis atitinkama veikla nevykdymą, tais atvejais, kai Perkančioji organizacija neprivalo tikrinti tiekėjo kvalifikacijos dėl teisės verstis atitinkama veikla, ši kvalifikacija nebuvo tikrinama arba buvo tikrinama tik iš dalies.</p>	<p>Į pastabą neatsižvelgta, Pirkimo sąlygose nėra numatyta atitinkamų sankcijų.</p>
6.	37	<p>Rekomenduota papildyti Pirkimo sąlygų punktą ir leisti tiekėjams pakeisti kvalifikacijos reikalavimų neatitinkantį ūkio subjektą reikalavimus atitinkančiu, tačiau tik tokiu, kuris buvo išviešintas tiekėjo teiktame pasiūlyme.</p>	<p>Į pastabą neatsižvelgta, Pirkimo sąlygų punktas liko nepakeistas.</p> <p>Nepakeistas Pirkimo sąlygų punktas iš esmės neatitinka aktualiausių Viešųjų pirkimų tarnybos išaiškinimų, kuriuose teigiama, kad visi subjektai, kurių pajėgumais (kvalifikacija) tiekėjas ketina remtis, ar kaip šiuo atveju – pakeisti kvalifikaciją neatitinkantį tiekėją kvalifikacija atitinkančiu, turi būti išviešinti teikiant pasiūlymus¹.</p> <p>Nepakeitus nurodyto Pirkimo sąlygų punkto, vykdant Pirkimo sutartį, galima ginčų kilimo rizika.</p>
7.	43	<p>Rekomenduota pakoreguoti Pirkimo sąlygų punktą ir nurodytą pasiūlymo galiojimo užtikrinimo būdą (užstatą arba banko garantiją) pakeisti ne taip konkurenciją tarp tiekėjų ribojančiu pasiūlymo galiojimo užtikrinimu – laidavimo draudimu arba laidavimu.</p>	<p>Į pastabą atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pasiūlymo galiojimo užtikrinimo būdas nepakeistas – prašoma pateikti užstatą arba banko garantiją, tačiau sumažinta pasiūlymo galiojimo užtikrinimo suma (vietoje 130 000 EUR nustatyta 85 000 EUR). Vis dėlto abejotina, kad reikalaujamos banko garantijos ar užstato sumos sumažinimas galėjo padidinti konkurenciją tarp tiekėjų. Galutinėse Pirkimo sąlygose nustatyta banko garantijos ar užstato suma išliko sąlyginai didelė, kas vis tiek būtų reikšmingas apribojimas pasiūlymą Pirkime pateikti smulkesniems ir vidutinio dydžio subjektams, kurie nors ir pajėgūs įvykdyti Pirkimo sutartį, tačiau neturi pakankamai apyvartinių lėšų.</p>

¹ Viešai skelbiama Viešųjų pirkimų tarnybos pozicija: <https://vpt.lrv.lt/lt/naujienos/konsultacija-del-tiekeju-galimybes-remtis-ukio-subjektu-pajegumais>

8.	89	Rekomenduota Pirkimo sutarties vykdymo užtikrinimą užstatu keisti mažiau tiekėjų konkurenciją ribojančiu laidavimo draudimu. Taip pat atkreiptas dėmesys į neproporcingai didelę Pirkimo sutarties vykdymo užstato sumą, suteikiančią galimybes Pirkime dalyvauti iš esmės tik keliems stambiausiems rangovams.	Į pastabą neatsižvelgta. Be kita ko, Pirkimo sutarties vykdymo užstato suma padidėjo nuo 325 000 EUR iki 393 000 EUR. Tai reiškia, kad reikalavimas ne tik nesumažintas, tačiau net ir padidintas.
----	----	---	--

2 lentelė

Nr.	Pirkimo sutarties punktas	Svarbiausios pastabos/rekomendacijos dėl Pirkimo sutarties	Pokytis paskelbtų Pirkimo sąlygų Pirkimo sutartyje
1.	1.2, 3.1	Rekomenduota pašalinti prieštaravimą tarp Pirkimo sutarties 3.1 p., kuriame nurodoma, kad bendras darbų atlikimo terminas apima ir statybos užbaigimo akto įforminimo terminą ir Pirkimo sutarties 1.2 p., kurį sistemiskai aiškinant ir taikant kartu su Pirkimo sutarties 1.3 ir 1.15 p., daroma išvada, kad darbų atlikimo terminas nurodyto statybos užbaigimo akto įforminimo neapima.	Į pastabą atsižvelgta, patikslinimai atlikti. Patikslintas ir detalizuotas Pirkimo sutarties 1.2 p., kuris numato, kad į darbų atlikimo terminą įeina ir statybos užbaigimo akto įforminimo terminas.
2.	3.1.3	Rekomenduota pašalinti nurodytą statybos užbaigimo akto įforminimo terminą, kadangi Pirkimo sutarties 3.1 p. yra nurodytas bendras darbų atlikimo terminas.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas pašalintas.
3.	3.4	Rekomenduota pakeisti nuostatą, kad darbų atlikimas „gali būti“ sustabdytas dėl atitinkamai pasikeitusių aplinkybių į imperatyvią nuostatą, kad esant tam tikroms aplinkybėms, darbų atlikimas „privalo/turi būti“ sustabdytas.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas suformuotas imperatyviai.
4.	3.5	Rekomenduota pakeisti Pirkimo sutarties punkto formuluotę „sutarties vykdymas“ į formuluotę „darbų atlikimo vykdymas“, kadangi šiuo konkrečiu atveju ši sąvoka yra platesnė, apimanti abiejų sutarties šalių sutartinių įsipareigojimų vykdymą.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas pakeistas.

5.	3.5.2	Rekomenduota patikslinti, kas yra laikoma papildomomis projektavimo paslaugomis.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas papildytas.
6.	3.6	Rekomenduota išsamiai apibrėžti sustabdytų darbų atlikimo termino atnaujinimo tvarką bei momentą, nuo kurio laikoma, kad darbų atlikimo terminas yra atnaujintas.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas papildytas.
7.	3.9	Rekomenduota išsamiai nurodyti, nuo kurios dienos bus stabdomas darbų atlikimo termino skaičiavimas tais atvejais, kai atsiranda aplinkybės, kurių rangovas pagrįstai negalėjo nustatyti ir dėl kurių rangovas neturi galimybės toliau vykdyti darbų.	Į pastabą atsižvelgta. Detalizuotas momentas, nuo kurio stabdomas darbų atlikimas.
8.	4.1.5	Rekomenduota papildyti Pirkimo sutarties punktą informacija, ar rangovas turi įsivertinti ir numatyti galimai reikalingus atlikti papildomus darbus.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas papildytas. Nurodyta aplinkybė, jog rangovas turi atsižvelgti ir įsivertinti ne tik tiesiogiai sutarčiai įvykdyti numatytus darbus, bet ir darbus, kurie nors ir nebuvo tiesiogiai nurodyti sutartyje, tačiau yra reikalingi tinkamam sutarties įvykdymui – papildomus darbus.
9.	6.2	Rekomenduota nurodyti, kad atliktų darbų aktas gali būti ištaisomas ne tik išbraukiant iš jo darbus, atliktus su trūkumais, bet ir pakoreguojant/patikslinant fakto neatitinkančias atliktų darbų apimtis.	Į pastabą atsižvelgta, Pirkimo sutarties punktas papildytas.
10.	6.3	Rekomenduota nurodyti, kokia tvarka yra taikoma galutiniam darbų perdavimo – priėmimo akto pasirašymui.	Į pastabą neatsižvelgta. Aiškaus reglamentavimo trūkumas didina ginčų dėl tinkamo darbų priėmimo – perdavimo momento nustatymo (ir atitinkamai su tuo susijusių pasekmių, pavyzdžiui, netesybų taikymo).
11.	6.9	Rekomenduota detalizuoti ir išskirti esminius ir neesminius atliktų darbų trūkumus ir atitinkamai nurodyti užsakovo elgesio variantus esant nurodytiems darbų trūkumams.	Į pastabą neatsižvelgta. Aiškaus reglamentavimo trūkumas pažeidžia šalių teisėtų lūkesčių, skaidrumo principus, didina ginčų kilimo riziką dėl atliktų darbų trūkumų masto bei užsakovo elgesio esant, pavyzdžiui, nežymiems darbų trūkumams pagrįstumo.

12.	8.2, 10.1	Rekomenduota pašalinti dviprasmiškumą tarp Pirkimo sutarties 8.2 p., kuriame nurodoma, kad atliktų darbų garantiniai terminai yra pradedami skaičiuoti nuo statybos užbaigimo akto įforminimo dienos ir Pirkimo sutarties 10.1 p., kuriame nurodoma, kad darbų garantinis terminas pradedamas skaičiuoti nuo darbų perdavimo – priėmimo dienos.	Į pastabą atsižvelgta. Prieštaravimas tarp Pirkimo sutarties sąlygų pašalintas, nurodant, kad garantiniai terminai pradedami skaičiuoti nuo galutinio darbų priėmimo – perdavimo akto pasirašymo dienos.
13.	9.1	Rekomenduota nurodyti užsakovo atsiskaitymą už suteiktas darbo projekto parengimo paslaugas etapais.	Į pastabą neatsižvelgta. Atsiskaitymas etapais už suteiktas darbo projekto parengimo paslaugas nenumatytas.
14.	11.1.9	Rekomenduota trumpinti sutarties įvykdymo užtikrinimo grąžinimo terminą.	Į pastabą neatsižvelgta.
15.	12.1.10	Rekomenduota rangovui numatyti pareigą darbo projektą suderinti tiek su užsakovu, tiek su techniniu priežiūretoju.	Į pastabą atsižvelgta.
16.	13.1, 13.4	Rekomenduota detalizuoti delpinigių skaičiavimo tvarką, siekiant užtikrinti šalių lygiateisiškumą.	Į pastabą neatsižvelgta. Delpinigių skaičiavimo tvarka nedetalizuota.
17.	13.5	Rekomenduota sukonkretinti ir nurodyti konkretų terminą (dienomis), kiek laiko rangovui nepradedant atlikti darbų, užsakovas į jį gali kreiptis rašytine pretenzija dėl darbų pradžios vėlavimo.	Į pastabą atsižvelgta. Nurodytas konkretus 20 dienų terminas.
18.	14.4.7	Rekomenduota punktą papildyti <i>force majeure</i> aplinkybėmis.	Į pastabą neatsižvelgta. Nors <i>force majeure</i> sąlyga šalys naudoja itin retai, tačiau aiškaus reglamentavimo trūkumas didina ginčų riziką tuo atveju, jei kuri nors iš šalių tokia sąlyga pasinaudoti nuspręstų.
19.	14.5.1, 14.5.3	Rekomenduota patikslinti, koku principu užsakovas vykdys rangovo pateiktų lokalinių sąmatų įkainių „įvertinimą“; vengti subjektyvių sąvokų vartojimo.	Į pastabą atsižvelgta.

20.	14.5.3	Rekomenduota patikslinti papildomų darbų sąvoką, nurodant, kad papildomais darbais yra laikomi ir darbai, viršijantys sutartyje nurodytų darbų pradinę vertę.	I pastabą neatsižvelgta. Papildomų darbų sąvoka nepapildyta. Aiškaus reglamentavimo trūkumas didina ginčų dėl apmokėjimo už papildomus darbus riziką. Ginčai dėl papildomų darbų pripažinimo ir apmokėjimo yra vieni dažniausiai iš viešojo pirkimo sutarties vykdymo kylančių ginčų.
21.	17.2	Rekomenduota keisti reikalaujamą banko garantijos galiojimo terminą.	I pastabą atsižvelgta. Banko garantijos galiojimo terminas sutrumpintas.
22.	18.4.2	Rekomenduota papildomai nurodyti atvejus, kada užsakovas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį, pavyzdžiui, išskiriant aplinkybes, kai rangovas tam tikrą terminą nepratęsia sutarties įvykdymo užtikrinimo ar draudimo galiojimo, nepašalina nurodytų darbų trūkumų.	I pastabą neatsižvelgta. Pirkimo sutarties punktas nepapildytas.
23.	18.7	Rekomenduota, siekiant užtikrinti šalių lygiateisiškumo principą, numatyti konkrečią sumą arba procentinę išraišką, skaičiuojamą nuo neatliktų darbų vertės, kurią užsakovas sumokės rangovui tais atvejais, kai sutartis bus nutraukiama ne dėl rangovo kaltės.	I pastabą neatsižvelgta. Pirkimo sutarties punktas nepapildytas.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą pirminių Pirkimo sąlygų ir paskelbtų Pirkimo sąlygų lyginamąją analizę, darome toliau nurodytas išvadas:

- I. Paskelbtose Pirkimo sąlygose buvo visiškai atsižvelgta į 1 svarbią pastabą/rekomendaciją dėl Pirkimo sąlygų bei į 14 pastabų/rekomendacijų dėl Pirkimo sutarties sąlygų;
- II. Paskelbtose Pirkimo sąlygose į 1 pastabą/rekomendaciją dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo būdo buvo atsižvelgta tik iš dalies (pasiūlymo galiojimo užtikrinimo būdas nepakeistas, tačiau sumažinta pasiūlymo galiojimo užtikrinimo suma). Vis dėl to, toks keitimas nelaikytinas turinčiu realios teigiamos įtakos tiekėjų konkurencijos didėjimui ir galimybei dalyvauti Pirkime pritraukti daugiau pajėgių mažesnių rinkos žaidėjų;
- III. Paskelbtose Pirkimo sąlygose visiškai neatsižvelgta į 6 pastabas/rekomendacijas. Tuo tarpu vertinant Pirkimo sutarties sąlygas, visiškai neatsižvelgta į 9 pastabas/rekomendacijas;

IV. Iš dėl Pirkimo sąlygų ir viešojo pirkimo sutarties projekto pateiktų pastabų/rekomendacijų, į kurias nebuvo atsižvelgta, išskirtinos šios svarbiausios, t.y.:

- 1) nuostatos dėl užsienio tiekėjų kvalifikacijos dokumentų pateikimo reikalavimų: nėra išskirti reikalavimai užsienio tiekėjams, įsisteigusiems Europos Sąjungos valstybėse narėse bei EEE susitarimo šalyse ir užsienio tiekėjams, įsisteigusiems kitose trečiojoje šalyse. Skirtingų reikalavimų nustatymas yra svarbus, nes užsienio tiekėjams yra taikomos skirtingos teisės verstis atitinkama veikla įgijimo/pripažinimo procedūros – vieniems tiekėjams tereikia formaliai pateikti prašymą dėl kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar EEE susitarimo šalyje įgytos atestacijos pripažinimo Lietuvoje, kitiems užsienio tiekėjams reikia atlikti sudėtingesnę teisės verstis atitinkama veikla įgijimo Lietuvoje procedūrą;
- 2) nuostata dėl galimybės tiekėjams pagrindžiant atitiktį kvalifikacijos reikalavimams remtis vykdomomis sutartimis, vertinant atliktų statybos darbų apimtį;
- 3) nuostata dėl sankcijų numatymo už pareigos galėti verstis atitinkama veikla nevykdymą tais atvejais, kuomet Perkančioji organizacija neprivalėjo tikrinti tiekėjo kvalifikacijos dėl teisės verstis atitinkama veikla, ši kvalifikacija nebuvo tikrinama arba buvo tikrinama tik iš dalies (jei sutarties vykdymo metu paaiškėja, kad tiekėjas tokios teisės verstis atitinkama veikla vis dėlto nebuvo įgijęs);
- 4) nuostata dėl galimybės pakeisti ūkio subjektus, neatitinkančius kvalifikacijos reikalavimų atitinkančiais (su sąlyga, kad keičiama į subjektą, kuris buvo išviešintas pasiūlyme);
- 5) nuostata dėl Pirkimo sutarties vykdymo užtikrinimo būdo (siūlyta keisti ir pasirinkti mažiau konkurenciją tarp tiekėjų varžantį Pirkimo sutarties vykdymo užtikrinimo būdą – laidavimo draudimą arba laidavimą);
- 6) nuostata dėl galutinio darbų perdavimo – priėmimo akto pasirašymo tvarkos;
- 7) nuostata dėl atsiskaitymo už suteiktas darbo projekto parengimo paslaugas etapais;
- 8) nuostata dėl sutarties įvykdymo užtikrinimo grąžinimo termino sutrumpinimo;
- 9) nuostata dėl delspinigių skaičiavimo tvarkos detalizavimo;
- 10) nuostata dėl papildomų darbų sąvokos tikslinimo (nėra apibrėžta, kad papildomais darbais gali būti laikomi ir darbai, numatyti sutartyje, tačiau viršijantys sutartyje nurodytą darbų pradinę vertę);
- 11) nuostata dėl galimybės užsakovui vienašališkai nutraukti sutartį (nėra nurodytos aplinkybės, kad užsakovas gali vienašališkai nutraukti sutartį rangovui nepratęsęs sutarties įvykdymo užtikrinimo, nepašalinus nurodytų darbų trūkumų); nuostatos dėl užsakovo vienašališko sutarties nutraukimo nesant rangovo kaltės (nedetalizuota konkrečių pinigų (bauda), kurių užsakovas, vienašališkai nutraukęs sutartį be rangovo kaltės, privalo sumokėti rangovui).

V. Bendra pateiktų pastabų ir pasiūlymų įtaka Pirkimo teisėtumui vertintina dvejopai.

Viena vertus, į pastabas/rekomendacijas, pateiktas dėl Pirkimo sutarties sąlygų, iš esmės atsižvelgta, todėl tokį pokytį vertintiname teigiamai ir darome išvadą, kad Pirkimo sutarties vykdymas turėtų būti skaidresnis ir sklandesnis.

Kita vertus, į pastabas/rekomendacijas dėl Pirkimo sąlygų atsižvelgta minimaliai. Dėl šios priežasties, lieka rizika dėl konkurencijos tarp tiekėjų ribojimo, Pirkimo vykdymo tvarkos pažeidimų.

Taip pat manome, kad Pirkimo vykdytojai teikti pasiūlymai ir pastabos nepaskatino spręsti kai kurių sisteminių problemų, kurios bus aktualios tiek įgyvendinant šio Pirkimo sutartį, tiek ir ateityje vykdant kitus rangos darbų pirkimus. Pavyzdžiui, tikėtina, kad iškilus ginčui dėl papildomų darbų atlikimo būtinybės, tarp šalių nuolat kils ginčai, kas yra laikoma papildomais darbais, o kas ne. Tokio pobūdžio teisiniai ginčai yra sudėtingi, trunka ilgai ir pareikalauja ženklų papildomų išlaidų. Ir toliau laikantis pozicijos taikyti itin tiekėjų dalyvavimą Pirkime ribojantį pasiūlymo galiojimo ir sutarties vykdymo užtikrinimo būdus – iš esmės suvaržoma tiekėjų konkurencija tarp tiekėjų, kadangi Pirkime gali dalyvauti tik didesni rinkos žaidėjai.

Kilus bet kokiems klausimams dėl pateiktos išvados prašome kreiptis į jos rengėjus.

Parengė

Advokatų profesinė bendrija Judickienė ir partneriai JUREX

Advokatė Karolina Laurynaitė

Advokatas Kęstutis Žičkus